

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs

Single Market Enforcement

Notification of Regulatory Barriers

Teatise number : 2024/0351/LV (Latvia)

Seaduseelnõu „Alkoholsete jookide käitlemise seaduse muudatused“

Teatise saamise kuupäev : 01/07/2024

Ooteaja lõpp : 02/10/2024 (02/01/2025) (closed)

Message

Sõnum 001

Komisjoni teade - TRIS/(2024) 1700

Direktiiv (EL) 2015/1535

Teavitamine: 2024/0351/LV

Liikmesriigi teade teksti kavandi kohta

Notification – Notificación – Notifizierung – Нотификация – Oznámení – Notifikation – Γνωστοποίηση – Notificaci3n – Teavitamine – Ilmoitus – Obavijest – Bejelentés – Notifica – Pranešimas – Paziņojums – Notifika – Kennisgeving – Zawiadomienie – Notificação – Notificare – Oznámenie – Obvestilo – Anmälan – F3ogra a thabhairt

Does not open the delays - N'ouvre pas de d3lai - Kein Fristbeginn - He ce предвижда период на прекъсване - Nezahajuje prodlení - Fristerne indledes ikke - Καμία 3ναρξη προθεσμίας - No abre el plazo - Viivituste perioodi ei avata - Määräaika ei ala tästä - Ne otvara razdoblje kašnjenja - Nem nyitja meg a kés3seket - Non fa decorrere la mora - Atid3jimai nepradedami - Atlikšanas laikposms nesākas - Ma jiftaħ il-perijodi ta' dewmien - Geen termijnbegin - Nie otwiera op3znień - Não inicia o prazo - Nu deschide perioadele de stagnare - Nezačína oneskorenia - Ne uvaja zamud - Inleder ingen frist - Ní osclaíonn sé na moilleanna

MSG: 20241700.ET

1. MSG 001 IND 2024 0351 LV ET 01-07-2024 LV NOTIF

2. Latvia

3A. Ekonomikas ministrija

3B. Veselības ministrija, tālrunis: +371 67717480, e-pasts: vm@vm.gov.lv (elena.zviedre@vm.gov.lv)

4. 2024/0351/LV - C51A - Joogid

5. Seaduseelnõu „Alkoholsete jookide käitlemise seaduse muudatused“

6. Alkohol, alkoholikaubandus

7.

Määrus (EÜ) nr 1924/2006 toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta: Artikkel 23

Määruses (EÜ) nr 1924/2006 nõutakse, et suuremal osal kinnispakis toitudest peab olema toitainete ja energiasisaldus.

Kohustuslikku teavet toiteväärtuse, sealhulgas määruse 1169/2011 artikli 41 kohase energiasisalduse kohta ei saa omakorda kohaldada alkoholsete jookide suhtes, mille alkoholisisaldus on üle 1,2 mahuprotsendi, ning liikmesriigid

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

võivad ise kohaldada alkohoolsete jookide koostisosade loetelu käsitlevaid siseriiklikke õigusakte.

8. Seaduseelnõu nõuded, mis tuleb viia kooskõlla Euroopa Komisjoniga:

- lisada alkohoolsete jookide märgistusele teave piktogrammidenä, mis julgustavad kodanikke mitte kasutama alkoholi raseduse ja sõiduki juhtimise ajal;
- lisada alkohoolsete jookide märgistusele teave koostisosade, toiteväärtuse, sealhulgas energiasisalduse kohta, mis annaksid tarbijatele teavet toidu kohta;
- veebisaidilt või mobiilirakendusest ostetud alkohoolseid jooke võib ostjale tarnida kõige varem kuus tundi pärast tellimist.

Seaduseelnõus sisalduvad lisanõuded:

- nõuda, et jaemüügipunktides esitataks teave hoiatusega, et alaealised ei tohiks tarbida alkohoolseid jooke ja et nende kasutamine avaldab kahjulikku mõju tervisele;
- keeld pakkuda tasuta alkohoolseid jooke mängusaalides ja kasiinodes ning keelata nende müük, kasutamine, üleandmine mänguautomaatidele, mängulaudadele ja muudele hasartmänguseadmetele;
- piirata alkoholi müügiaega (esmaspäevast laupäevani kell 10.00–20.00; pühapäeval kell 10.00–18.00);
- keelata kuni 0,2-liitristes plastpakendis alkohoolsete jookide turustamine, mis sisaldavad rohkem kui 22 % alkoholi;
- keelata alkohoolsete jookide hindade ja allahindluste reklaamimine trükimeedias, trükimaterjalides, kinodes ja internetis;
- keelata müügiedendusmeetmed (müük jne), sealhulgas „kaks ühe hinnaga“ või „osta rohkem alkohoolsete jookide pudeleid madalama hinnaga“ jne, ning keelata alkohoolsete jookide soodusostude edendamine lojaalsuskava raames.

9. Seaduseelnõu eesmärk on kaitsta rahvatervist, eelkõige lapsi ja noori, kehtestades tõenditel põhinevad keerukad meetmed, mis mitte ainult ei piira alkohoolsete jookide reklaamimist ja kättesaadavust, vaid ka parandavad üldsuse teadlikkust alkoholitarbimise mõjust tervisele. Seaduseelnõus sisalduvate nõuete kehtestamise eesmärk on vähendada registreeritud absoluutse alkoholi tarbimist liitrites 15-aastaste ja vanemate elanike kohta, vähendada riskirühma kuuluvate kasutajate osakaalu viimase aasta jooksul ning vähendada alkoholi tarbimisest tingitud pikaajalisi haigusi ja alkoholiga seotud suremust (nt maksatsirroos, liiklusõnnetused, uppumine, vigastused, enesetapud).

OECD aruande „Health at a glance 2023“ andmete kohaselt on registreeritud alkoholitarbimine Lätis suurim nii Euroopa Liidu kui ka Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni riikide seas – 12,1 liitrit elaniku kohta, v.a turistide tarbimine [<https://www.oecd.org/health/health-at-a-glance/>]. Läti tööealise elanikkonna hulgas on riskirühma alkoholitarbimine samuti suhteliselt suur (40 %) [Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus. Läti kodanike tervisekäitumise uuring. (On tarvitanud kuus alkoholiannust ühe joogiseansi kohta):

http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Latvijas_iedziv_veselibu_ietekmejoso_paradumu_petijums_2018_Zinojums.pdf] ja üle Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Euroopa piirkonna keskmise (30,4 %). Samal ajal tekitab alkoholi tarbimine Lätis märkimisväärseid rahalisi kulusid, mis on Lätis 2023. aastal tehtud uuringu järgi hinnanguliselt 1,3–1,8 % SKPst [<https://esparveselibu.lv/sites/default/files/2023-10/Gala%20ziņojums.pdf>], mis on ligikaudu kaks korda rohkem kui alkoholiaktsiisist saadav tulu.

Läti kohta kättesaadavaid statistilisi andmeid silmas pidades rakendatakse terviklikku poliitikat ja töötatakse välja raamistik, millega piiratakse alkohoolsete jookide reklaamimist ja turustamist, piiratakse alkoholi füüsilist kättesaadavust ning antakse tarbijatele lisateavet alkoholi koostise ja kahjulikkuse kohta.

Alkohoolsete jookide täiendava märgistamise kehtestamine Lätis toodetud ja teistest riikidest sisse toodud alkohoolsetele jookidele annaks tarbijatele õiguse teada alkohoolsete jookide toiteväärtust, energiasisaldust ja koostisosi, mis on sarnaneb nendega, mida kohaldatakse Euroopa Liidus veinide ja toiduainete suhtes. See võimaldaks tarbijatel teha teadlikke valikuid selle kohta, milliseid jooke tarbida ja millises koguses, ning hoiatada teatavaid elanikkonnarühmi, kelle jaoks alkohoolsete jookide tarbimine on tervist ohustav. Sellised ja sarnased nõuded on juba kehtestatud teistes ELi liikmesriikides.

Väikestes alkohoolsete jookide tehastes toodetud jookide suhtes kohaldatakse ainult hoiatuspiktogrammi. Eeldatav üleminekuperiood on ligikaudu kolm aastat. Nõue jõustuks 1. jaanuaril 2028. Enne seda kuupäeva toodetud jooke võib turustada kuni nende varude lõpuni või tootja määratud kõlblikkusaja lõpuni.

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs
Single Market Enforcement
Notification of Regulatory Barriers

Kuigi algselt on kavas, et Euroopa Komisjon vaatab Euroopa vähivastase võitluse kava raames 2022. ja 2023. aastal läbi alkohoolsete jookide ühised märgistusnõuded ja julgustab nende väljatöötamist, ei ole selliseid õigusakte veel algatatud ning Lätil kui liikmesriigil on õigus koostada Euroopa õiguse alusel sõltumatuid eeskirju.

Veebisaidi või mobiilirakenduse kaudu ostetud alkohoolsete jookide tarnimine ostjale kõige varem kuus tundi pärast tellimist vähendaks alkohoolsete jookide füüsilist kättesaadavust ja alkoholi impulsiivset ostmist. See nõue tuleks viia kooskõlla Euroopa Komisjoniga, kuna see võib mõjutada Läti naaberriikide kauplejate korralduslikke protsesse, et internetist ostetud alkohoolseid jooke saab tarnida kuue tunni jooksul.

Vastavalt WHO soovitudele vähendada alkoholi tarbimist ja selle tagajärgi on alkohoolsete jookide kättesaadavuse piiramine üks soovitatud suundadest alkoholitarbimise ja selle tagajärgede tõhusamaks vähendamiseks. Alkoholi ostmise piiramine on üks lahendustest, mille abil vähendada suurt alkoholitarbimist elanikkonna seas. Samal ajal rõhutatakse WHO Euroopa alkoholiteemalises tegevuskavas 2022–2025 WHO Europe region, 2022, European framework for action on alcohol 2022-2022https://www.drugsandalcohol.ie/37045/13/WHO_72nd_meeting_Framework_on_Alcohol-220604.pdf] vajadust keskenduda alkohoolsete jookide kättesaadavust piiravatele strateegiatele, võttes arvesse alkohoolsete jookide kaugmüügi kiiret arengut liikmesriikides.

Kuni 2020. aastani oli Lätis alkohoolsete jookide kaugmüük keelatud, kuid COVID-19 ajal seda lubati, et vähendada inimeste kogunemisi jaemüügipunktides, muutes seega alkoholi üldsusele kättesaadavamaks. Läti narkoloogid on juhtinud tähelepanu asjaolule, et alkoholi müük internetis kujutab endast märkimisväärset alkohoolsete jookide kättesaadavuse suurenemise ohtu, mille tagajärjeks on eelkõige riskirühma alkoholitarbijate käitumine. Lisaks tuleks märkida, et Euroopa uuringus COVID-19 pandeemia mõju kohta alkoholitarbimisele jõuti järeldusele, et Läti on ainus riik uuringus osalenud 18 Euroopa piirkonna riigi hulgas, kus alkoholitarbimise sagedus COVID-19 pandeemia ajal suurenes. Eelkõige suurenes alkoholitarbimine inimeste seas, kellel olid alkoholiga seotud probleemid juba enne pandeemiat [Kilian C., Neufeld M., Manthey J. jt. (2022) Self-reported changes in alcohol and tobacco use during COVID-19: findings from the eastern part of the WHO European Region]. Kuigi Lätis ei ole tehtud uuringuid teatavate seadusemuudatuste mõju kohta alkoholitarbimisele, on teistes riikides viimastel aastatel selliseid uuringuid tehtud, sealhulgas uuringuid alkohoolsete jookide kaugmüügi mõju kohta inimeste joomisharjumustele. Uuringud näitavad, et alkoholi ostmine interneti kaudu COVID-19 pandeemia ajal oli seotud suurenenud alkoholitarbimise ja sellega seotud riskidega [Huckle, T., Parker, K., Romeo, J.S., & Casswell, S. (2021). Online alcohol delivery is associated with heavier drinking during the first New Zealand COVID-19 pandemic restrictions. *Drug and alcohol review*, 40(5), 826-834]. Muud hinnangud [Duthie, C., Pocock, T., Curl, A., et al. (2023). Online on-demand delivery services of food and alcohol: A scoping review of public health impacts. *SSM-Population Health*, 101349] osutavad samuti sellele, et alkoholi müük internetis võib kaasa tuua alkoholi ületarbimist ja sellega seotud riske.

Nõude suhtes kohaldatakse üleminekuperioodi, mille jõustumise kuupäev on 1. juuni 2025.

10. Viited esmasele tekstile:

11. Ei

12.

13. Ei

14. Ei

15. Jah

16.

TBT aspekt:

Eelnõu on tehniline norm või vastavushindamine

Eelnõul on märkimisväärne mõju rahvusvahelisele kaubandusele

SPS aspekt: Ei

EUROPEAN COMMISSION

Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs

Single Market Enforcement

Notification of Regulatory Barriers

*****

Euroopa Komisjon

Direktiivi (EL) 2015/1535 üldine kontaktinfo

e-post: grow-dir2015-1535-central@ec.europa.eu